

на българка, която я изтъкава и ушива и се заплаща с пари, а не с труд. Това я превръща в „скъп дар“ (Дечева 2004: 64).

През 30-те год. на XX век при „просещите сръбски цигани за момичето, достигнало възраст за женитба, се приготвя нова торба за просене направена от сукно. А момиче, което е готово за женене, си прави самата торбата. Шиенето започва при изгрев слънце, но не се разрешава да е съботен ден, който е ден на мъртъвците, нито във вторник – ден на болестите. Преди започване на работа, тя произнася следната молитва: „Нека да бъде на щастие, нека момата да порастне!“ Когато торбата е готова, тя се закача на кука на стената и не се използва, докато момичето не се омъжи....

... През това време (от сгледата до сватбата – б.а.) се подготвя чеизът – одеала, черги, легло, възглавници, бакър за вода, корито за пране съдове. А момичето ще купи за момчето чифт долни гащи и риза, а за бащата си свекърва – чифт дълги чорапи. За себе си купува горни дрехи, седем-осем поли, седем чифта гащи, по това време изработва и торбата за просията.

След като изработи торбата, останалите парчета от вълната нарязва на дребно и ги хвърля зад гърба си с думите: „Нека да бъде щастлива!“ Торбата се закача на пирон и всеки, който влезе в къщата докосва торбата с дясната си ръка и казва: „Нека да ѝ донесе здраве и щастие!“... Когато си изнася чеизът, торбата се хвърля върху него...” (Petrovic 1935: 22-23, 115).

Българските цигани от Сливен нареждат чеиза в четвъртък в дома на момичето. Стои три дена, за да го видят всички съседи и роднини. В събота надвечер от мъжката страна с три каруци идват да го вземат. В първата натоварват едрите дрехи (черги, юргани, одеала и др.), във втората – покривки, чаршафи, а в третата – булчинския сандък. Конят на първата каруца се покрива с килим и върху него сяда най-малкото дете от женската страна, което е „продало“ чеиза. Момичето праща заедно с чеиза подаръците за момчето и неговите роднини (Георгиева 1966: 39).

При повечето цигански/ ромски групи в Старозагорско чеизът /”чеизи”/ се показва в петък привечер. По-рано сутринта се взема от дома на момичето и се реди в къщата на младоженеца. Обикновено тази отговорна задача се възлага на изкусна в реденето жена, тъй като трябва всеки който влезе, да види най-хубавите неща на булката. Пред последните десетилетия всички дрехи, които свекървата е купила за снахата, се подреждат на дълги прътове, разнасят ги из махалата и до дома на момичето “дядо видят свекървата какво дава на булката” (ж., р. 1957 г., фичери). Същия ритуал извършва и майката на момичето, като показва дрехите, купени за